

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 69.917/3
van 1 oktober 2021

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
‘houdende diverse bepalingen over het gemeenschappelijk
vervoer, het algemeen mobiliteitsbeleid, de weginfrastructuur en
het wegenbeleid, en de waterinfrastructuur en het waterbeleid en
houdende een subsidieregeling ter bevordering van een modal
shift in het goederenvervoer’

Op 14 juli 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘houdende diverse bepalingen over het gemeenschappelijk vervoer, het algemeen mobiliteitsbeleid, de weginfrastructuur en het wegenbeleid, en de waterinfrastructuur en het waterbeleid en houdende een subsidieregeling ter bevordering van een modal shift in het goederenvervoer’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 21 september 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan Velaers en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het voorontwerp is door de derde kamer verder onderzocht op 28 september 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 1 oktober 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt er vooreerst toe de Vlaamse Regering (hierna: de regering) te machtigen om subsidies te verlenen aan ondernemingen die een *modal shift* in het goederenvervoer bevorderen (artikel 2 van het voorontwerp).

Vervolgens wordt het decreet van 31 juli 1990 ‘betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn’ gewijzigd (artikelen 3 tot 11), in hoofdzaak om in een regeling te voorzien voor de verwerking van persoonsgegevens door het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn (hierna: De Lijn) (artikelen 3 en 6 tot 11).

Tevens wordt artikel 43 van het decreet van 18 december 1992 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993’ gewijzigd teneinde een aantal deelsystemen vrij te stellen van de retributie voor het privaat gebruik van het domein van de wegen en hun aanhorigheden ressorterend onder het beheer van het Vlaamse Gewest, van de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken (artikel 12).

Vervolgens wordt het decreet van 3 mei 2013 ‘betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport’ gewijzigd (artikelen 13 tot 20), waarbij wordt voorzien in een pilootproject voor het goederenvervoer met brede fietsen en brede fietsaanhangwagens (artikelen 14 tot 20).

Ten slotte wordt het decreet van 26 april 2019 ‘betreffende de basisbereikbaarheid’ gewijzigd (artikelen 21 tot 45). In dat decreet wordt onder meer voorzien in een regeling voor de handhaving en de administratieve sancties voor het openbaar personenvervoer over water en het vervoer op maat (artikelen 27 tot 45).

VORMVEREISTEN

3. Luidens artikel 4, eerste lid, van het decreet van 20 januari 2012 ‘houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid’ wordt bij elk ontwerp van decreet dat wordt ingediend bij het Vlaams Parlement, een kind- en jongere-effectrapport, afgekort JoKER, gevoegd, als de voorgenomen beslissing het belang van personen jonger dan vijftientig jaar rechtstreeks raakt.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Dat lijkt het geval te zijn voor de bepalingen van het voorontwerp die de administratieve sancties voor het openbaar personenvervoer over water en het vervoer op maat regelen, in zoverre die in een specifieke regeling voorzien voor minderjarige overtreeders.²

Luidens artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 ‘tot instelling van een kind en jongere-effectrapport’ kan een voorontwerp van decreet waarvoor de in artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012 bedoelde verplichting geldt, door de regering enkel worden goedgekeurd als het vergezeld is van een kind- en jongere-effectrapport dat is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het voormelde decreet. De minister, bevoegd voor de coördinatie van de rechten van het kind, verstrekt daartoe een methodiek en ziet toe op de naleving van de kind- en jongere-effectrapportageverplichting. Wanneer een reguleringssimpactanalyse wordt gemaakt, wordt het kind- en jongere-effectrapport geïntegreerd in deze reguleringssimpactanalyse.

Uit de aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, bezorgde stukken, blijkt niet dat een kind- en jongere-effectrapport werd opgemaakt, wat wordt bevestigd door de gemachtigde, die het volgende verklaarde:

“Er was geen JoKER vereist. Dit werd toegelicht in de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de eerste principiële goedkeuring (VR 2021 2805 DOC. 0588/1BIS): <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/60AF895D364ED90008000239>. Dit werd vooraf doorgesproken met de bevoegde administratie.”

In de nota aan de regering waarnaar de gemachtigde verwijst wordt het volgende uiteengezet:

“Er is geen JoKER vereist aangezien de handhavingsbepalingen voor het vervoer op maat en het personenvervoer over water een identieke regeling betreffen aan deze die is opgenomen in het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij -De Lijn. De betrokken handhavingsbepalingen werden ingevoegd door middel van het MOW verzameldecreet van 26 april 2019 waarvoor er een JoKER werd opgesteld (Vl. Parl., 1781 (2018-2019), nr. 1, pag. 97 –104).

Door de invoering van basisbereikbaarheid zal het vervoer op maat, dat voorheen georganiseerd werd door De Lijn, georganiseerd worden door het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de Mobiliteitscentrale. Het gaat dus enkel om een verschuiving in de organisatie van een bepaald segment van het vervoer.

Ook het personenvervoer over water, waarvoor MDK instaat als exploitant, valt onder de identieke handhavingsbepalingen.”

Het feit dat de ontworpen regeling inhoudelijk overeenstemt met de regeling die geldt voor De Lijn doet geen afbreuk aan de uitdrukkelijke bepaling van artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012. Bovendien wordt het toepassingsgebied van die regeling in de praktijk uitgebreid tot het personenvervoer over water. Overigens kan bij het opstellen van het kind- en jongere-effectrapport over de ontworpen regeling rekening worden gehouden met de ervaring

² Zie onder meer de ontworpen artikelen 40/0/8, § 1, eerste en vierde lid, 40/0/12, en 40/0/13, van het decreet van 26 april 2019 (artikelen 38, 42, 43 van het voorontwerp).

opgedaan bij de toepassing van de voor De Lijn geldende bepalingen en kan op die manier de weerslag van de ontworpen regeling op de situatie van kinderen of jongeren beter worden ingeschat.

Over het voorontwerp van decreet zal bijgevolg nog een kind- en jongere-effectrapport moeten worden opgemaakt, dat samen met het ontwerp van decreet ter goedkeuring aan de regering wordt voorgelegd en bij het Vlaams Parlement wordt ingediend.

ALGEMENE OPMERKINGEN

4.1. Het ontworpen artikel 40/0/13 van het decreet van 26 april 2019 voorziet in een beroep bij de jeugdrechtbank tegen de beslissing waarbij aan een minderjarige overtreder een administratieve geldboete wordt opgelegd.

In advies 64.292/3 van 8 november 2018 heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, over een gelijkaardige regeling voor De Lijn het volgende opgemerkt:

“9.1. Naar luid van het ontworpen artikel 44*decies*, § 1, eerste lid, van het decreet van 31 juli 1990 (artikel 32 van het voorontwerp) kan de minderjarige overtreder met een kosteloos verzoekschrift een beroep instellen tegen de administratieve geldboete bij de jeugdrechtbank. Het beroep kan ook worden ingesteld door de ouders, de voogd of de andere personen die minderjarigen onder hun hoede hebben. Het sanctionerend personeelslid kan tussenkomen in het debat en wordt als een procespartij beschouwd (ontworpen artikel 44*decies*, § 2, eerste lid, van het decreet van 31 juli 1990). De jeugdrechtbank kan de beslissing over de administratieve geldboete bevestigen of herzien, waarbij zij de administratieve geldboete kan vervangen door een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding, als vermeld in artikel 37 van de wet van 8 april 1965. De beslissing van de jeugdrechtbank is niet vatbaar voor hoger beroep, behalve wanneer zij beslist om een administratieve geldboete te vervangen door een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding (ontworpen artikel 44*decies*, § 2, derde tot vijfde lid, van het decreet van 31 juli 1990).

9.2.1. In zoverre in het voorontwerp wordt bepaald door welke maatregelen de jeugdrechtbank de administratieve geldboete desgevallend kan vervangen, wordt de aangelegenheid van de jeugdbescherming betreden, die op grond van artikel 5, § 1, II, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort. Bijgevolg moet in artikel 1 van het voorontwerp ook worden vermeld dat het te nemen decreet een gemeenschapsaangelegenheid regelt.”³

Hetzelfde geldt voor het thans voorliggende voorontwerp.

4.2. In hetzelfde advies heeft de Raad van State ook opgemerkt dat in zoverre de bevoegdheid van de jeugdrechtbank en de voor die rechtbank te volgen procedure worden geregeld, een beroep moest worden gedaan op de in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980

³ Adv.RvS 64.292/3 van 8 november 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 26 april 2019 ‘houdende diverse bepalingen over het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, het verkeersveiligheidsbeleid en VVM - De Lijn’, *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1781/1, 64.

‘tot hervorming der instellingen’ bedoelde impliciete bevoegdheden, maar was hij van oordeel dat aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 was voldaan.⁴

Er zijn geen redenen om ten aanzien van de ontworpen regeling tot een ander besluit te komen.

5.1. Naar luid van het ontworpen artikel 40/0/8, § 1, vierde lid, van het decreet van 26 april 2019 (artikel 38 van het voorontwerp) worden, als minderjarigen vanaf de leeftijd dat een geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoerbewijs is vereist en tot twaalf jaar, geen geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoerbewijs hebben, hun ouders of andere personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over die minderjarige weerlegbaar vermoed een overtreding te hebben begaan.

Artikel 44*ter*, § 1, vierde lid, van het decreet van 31 juli 1990 bevat thans reeds een gelijkaardige bepaling. Die laatste lijkt tot stand gekomen te zijn in reactie op het voormelde advies 64.292/3, waarin de Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft opgemerkt dat de mogelijkheid om een minderjarige onder de leeftijd van twaalf jaar die niet over een geldig vervoersbewijs beschikt, een administratieve geldboete op te leggen die tot 300 euro kan oplopen, de rechten van die minderjarige op onevenredige wijze zou beperken.⁵ Om hieraan tegemoet te komen werd de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen aan een persoon die niet beschikt over een geldig vervoerbewijs beperkt tot diegenen die op het ogenblik van de feiten twaalf jaar zijn,⁶ maar werd eraan toegevoegd dat “de ouders of andere personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de minderjarige weerlegbaar [worden] vermoed een overtreding te begaan, wanneer minderjarigen, vanaf de leeftijd van zes jaar en tot twaalf jaar, niet beschikken over een geldig vervoerbewijs”. Artikel 4, 2°, van het thans voorliggende voorontwerp breidt ten aanzien van De Lijn dat vermoeden in hoofde van ouders of andere personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over minderjarige kinderen die niet over een geldig vervoerbewijs beschikken, uit met het niet bijhebben van een gevalideerd vervoerbewijs.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft zich bij de totstandkoming van artikel 44*ter*, § 1, vierde lid, van het decreet van 31 juli 1990 niet kunnen uitspreken over het weerlegbaar vermoeden waarin die bepaling – en thans ook het ontworpen artikel 40/0/8, vierde lid, van het decreet van 26 april 2019 voor het vervoer over water en het vervoer op maat – voorziet.

5.2. Het voormelde vermoeden moet worden onderscheiden van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor het betalen van de administratieve geldboete die aan de minderjarige wordt opgelegd, waarin het ontworpen artikel 40/0/12, derde lid, van het decreet van 26 april 2019 (artikel 42 van het voorontwerp) voorziet, in navolging van artikel 44*novies*, derde lid, van het decreet van 31 juli 1990. Die burgerrechtelijke aansprakelijkheid impliceert dat de overtreding werd begaan door de minderjarige waaraan de administratieve geldboete wordt opgelegd, terwijl uit het

⁴ *Ibidem*, opmerkingen 9.3.1 en 9.3.2.

⁵ *Ibidem*, opmerking 8.4.

⁶ Artikel 44*ter*, § 1, eerste lid, 2°, van het decreet van 31 juli 1990.

vermoeden vervat in het ontworpen artikel 40/0/8, vierde lid, van het decreet van 26 april 2019 voortvloeit dat een overtreding wordt geacht begaan te zijn door de ouders of andere personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de minderjarige die geen geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoerbewijs heeft.

5.3. De vraag rijst of dit vermoeden bestaanbaar is met het persoonlijk karakter van de straf, dat vereist dat een straf slechts kan worden opgelegd aan degene die het misdrijf heeft gepleegd of eraan heeft deelgenomen. Dat beginsel wordt geschonden indien een strafsancie wordt opgelegd aan een derde die niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor het misdrijf.⁷ De administratieve geldboete waarin het ontworpen artikel 40/0/8, § 1, van het decreet van 26 april 2019 voorziet is weliswaar geen straf in de zin van artikel 12 van de Grondwet,⁸ maar ze heeft in hoofdzaak een repressief karakter en is strafrechtelijk in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het beginsel van het persoonlijk karakter van de straf is van toepassing op zulke geldboetes.⁹

5.4. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof vloeit voort dat een vermoeden dat een persoon een overtreding heeft begaan, strijdig is met het persoonlijk karakter van de straffen en met de beginselen inzake de bewijslast in strafzaken wanneer het om een algemeen en onweerlegbaar vermoeden gaat.¹⁰ In zoverre de ontworpen regeling voorziet in een weerlegbaar vermoeden, lijkt de ontworpen regeling ogenschijnlijk bestaanbaar met die rechtspraak.¹¹

De ontworpen regeling leidt er evenwel toe dat de ouders of andere personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over de minderjarige, worden vermoed een overtreding te hebben begaan, terwijl het materiële element van de overtreding – namelijk het niet beschikken over een geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoerbewijs – lijkt te zijn begaan door de minderjarige, en niet door de ouders of personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, en bovendien aan die minderjarige geen administratieve geldboete kan worden opgelegd. Er moet onderzocht worden of ook in die omstandigheden dat vermoeden bestaanbaar is met het persoonlijk karakter van de straf.

5.5. In de memorie van toelichting wordt de ontworpen regeling verantwoord als volgt:

“Het feit dat bepaalde minderjarigen nog niet beschikken over voldoende maturiteit en inlevingsvermogen om de gevolgen van hun gedragingen in te schatten, mag niet leiden tot het wegvallen van elke incentive om een geldig vervoerbewijs te kopen wanneer men gebruikmaakt van het openbaar personenvervoer over water, in voorkomend geval van het vervoer op maat. Aangezien de facto maar ook juridisch de plicht om een vervoerbewijs te kopen ten voordele van hun minderjarige kinderen bij de ouders, voogden of andere door de wet of rechtspraak aangeduide personen ligt, wordt in het decreet een weerlegbaar

⁷ GwH 3 april 2014, nr. 65/2014, B.7.2; GwH 19 juli 2018, nr. 99/2018, 12.2.

⁸ Zie dienaangaande GwH 23 april 2015, nr. 44/2015, B.17.2.

⁹ Zie GwH 30 oktober 2001, nr. 132/2001, B.6.2; GwH 28 maart 2013, nr. 47/2013, B.4.2 en B.4.3.

¹⁰ GwH 29 maart 2001, nr. 43/2001, B.5.3; GwH 20 februari 2002, nr. 38/2002, B.7.3; GwH 26 juni 2002, nr. 108/2002, B.7.3; GwH 15 oktober 2002, nr. 147/2002, B.17.3; GwH 11 juni 2003, nr. 81/2003, B.5.

¹¹ Zie immers GwH 21 maart 2000, nr. 27/2000.

vermoeden ingebouwd volgens hetwelk deze personen worden geacht een fout te begaan wanneer hun minderjarige kinderen niet beschikken over een geldig vervoerbewijs.”

5.6. Het Grondwettelijk Hof lijkt te aanvaarden dat – voor zover het niet om een algemeen en onweerlegbaar vermoeden gaat – een werkgever strafrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld voor handelingen van zijn werknemers, omdat hij geacht wordt voordeel te hebben gehaald of meegewerkt te hebben aan de litigieuze handelingen,¹² of om hem te responsabiliseren, zelfs in een geval dat aan de werknemer die het materiële element van de overtreding begaat geen (administratieve) geldboete kan worden opgelegd.¹³ Wel is vereist dat wanneer de betrokkene aantoont dat hij geen enkele fout heeft begaan, omdat hij alle mogelijke maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materiële element van de overtreding zich voordoet, hij niet kan worden gestraft.¹⁴

De verhouding tussen een ouder en zijn kind kan weliswaar niet volledig worden gelijkgesteld met die tussen een werkgever en zijn werknemer. Het voorgaande neemt niet weg dat in beide gevallen de een aansprakelijk kan worden gehouden voor de handelingen van de ander.

5.7. Dit gezegd zijnde, blijkt uit de aangehaalde memorie van toelichting dat het vermoeden waarin de ontworpen regeling voorziet, en de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de ouders, of de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, die eruit voortvloeit, niet zozeer gebaseerd zijn op de door de minderjarige begane overtreding, maar op een eigen fout van die ouders, of personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, in zoverre die hebben nagelaten ervoor te zorgen dat de minderjarige over een geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoersbewijs beschikt. Dit zou evenwel beter tot uiting moeten komen in de tekst van het ontworpen artikel 40/0/8, § 1, van het decreet van 26 april 2019,¹⁵ zodat er geen twijfel kan bestaan over de draagwijdte van het vermoeden waarin die bepaling voorziet.

5.8. Uit de aangehaalde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof vloeit bovendien voort dat een ouder of een persoon die het ouderlijk gezag uitoefent zal moeten kunnen aantonen dat hij geen fout heeft begaan, bijvoorbeeld door te bewijzen dat hij wel degelijk een abonnement of een ticket had gekocht voor het kind in kwestie of hem het nodige geld had gegeven om een abonnement of ticket aan te kopen.

Te dien aanzien moet erop worden gewezen dat onvoldoende duidelijk is wat het weerlegbaar karakter van het vermoeden waarin de ontworpen regeling voorziet, inhoudt. Kan een ouder enkel aan dit vermoeden ontsnappen door aan te tonen dat er *de facto* andere opvoedingsverantwoordelijken zijn, bijvoorbeeld in geval van ontzetting, of bij plaatsing in een voorziening of in een pleeggezin? In dat geval zou het vermoeden slechts in een zeer kleine minderheid van gevallen kunnen worden weerlegd, zodat betwijfeld zou kunnen worden dat de

¹² Zie GwH 29 maart 2001, nr. 43/2001, B.5.2-B.5.3; GwH 20 februari 2002, nr. 38/2002, B.7.2-B.7.3; GwH 26 juni 2002, nr. 108/2002, B.7.2-B.7.3; GwH 15 oktober 2002, nr. 147/2002, B.17.2-B.17.3.

¹³ GwH 30 oktober 2001, nr. 132/2001, B.6.1.

¹⁴ *Ibidem*, B.6.2.

¹⁵ Thans wordt in algemene bewoordingen gewag gemaakt van “een overtreding” wat lijkt te suggereren dat het om de in het ontworpen artikel 40/0/8, § 1, eerste lid, 2°, van het decreet van 26 april 2019 vervatte overtreding gaat.

ontworpen regeling bestaanbaar is met het persoonlijk karakter van de straf en het vermoeden van onschuld. Enkel indien de ouders, of de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, op ruimere wijze kunnen aantonen dat ze niet verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor het feit dat een minderjarige van minder dan twaalf jaar geen geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoerbewijs heeft.

Gelet hierop zou de draagwijdte van het weerlegbaar karakter van het vermoeden waarin de ontworpen regeling voorziet, minstens in de memorie van toelichting moeten worden verduidelijkt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 8

6.1. In het ontworpen artikel 44*quinquies decies*, eerste lid, 3°, van het decreet van 31 juli 1990 worden als te verwerken gegevens aangemerkt “de bankgegevens van de persoon, vermeld in artikel 44*ter*, § 1”.

Gevraagd wat met het begrip “bankgegevens” wordt bedoeld en waarom de verwerking van deze gegevens noodzakelijk zou zijn, antwoordde de gemachtigde:

“Het rekeningnummer, het betaalde bedrag, opmerkingen, identiteit van de houder van de rekening, ... worden verwerkt. Aan de hand van deze informatie kan worden nagegaan of de betrokkene het verschuldigde heeft betaald; kunnen teveel betaalde sommen worden teruggestort, kunnen bedragen worden teruggestort indien De Lijn haar beslissing herziet, ... Soms worden bepaalde bankgegevens aangeleverd door de betrokkene zelf ter ondersteuning van zijn argumentatie omtrent de hem ten laste gelegde feiten. Die gegevens worden meegenomen bij het beoordelen van het dossier.

(...)

De bepaling met betrekking tot de verwerking van bankgegevens is bijgevolg wel omschreven en noodzakelijk voor de uitoefening van de wettelijke taken van de VVM De Lijn.”

Vermits overeenkomstig 5, lid 1, c), van verordening 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’ de verwerking van persoonsgegevens moet zijn beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, en in de memorie van toelichting de verwerking van de bankgegevens thans enkel in verband wordt gebracht met “het opmaken en versturen van het proces-verbaal”, is het aangewezen die verwerking in de memorie van toelichting beter te verantwoorden.

Hetzelfde geldt voor het ontworpen artikel 40/0/4, eerste lid, 3°, van het decreet van 26 april 2019 (artikel 33 van het voorontwerp).

6.2.1. Naar luid van het ontworpen artikel 44*quinqüies decies*, eerste lid, 9°, van het decreet van 31 juli 1990 worden de volgende persoonsgegevens verwerkt: “de naam, de voornaam, de contactgegevens en de geboortedatum van de ouders en de voogden of de personen die een persoon als vermeld in artikel 44*ter*, die minderjarig is onder hun hoede hebben”. In het ontworpen artikel 44*septies decies*, 6°, van hetzelfde decreet (artikel 10 van het voorontwerp) wordt bepaald dat de verwerkingsverantwoordelijke de voormelde gegevens verwerkt van “de ouders en voogden of de personen die een persoon als vermeld in artikel 44*ter* van dit decreet, die minderjarig is onder hun hoede hebben”.

De artikelen 33 en 35 van het voorontwerp strekken tot invoering van dezelfde regeling in het decreet van 26 april 2019.

6.2.2. Gevraagd of die gegevens ook worden bewaard nadat de betrokkene meerderjarig is geworden, antwoordde de gemachtigde:

“Ja, deze gegevens zijn verbonden aan het dossier. Het louter meerderjarig worden betekent immers niet dat de gegevens niet meer nuttig zouden zijn. Zo zal bijvoorbeeld een terugbetaling aan de ouders gebeuren indien zij hebben betaald en pas na het meerderjarig worden De Lijn vaststelt dat (een deel van) het betaalde bedrag moet worden teruggestort. De betreffende gegevens worden net zoals alle andere gegevens verwijderd als zij niet meer nuttig zijn voor de doelstellingen zoals beschreven in de voorliggende wetgeving.”

Het strekt tot aanbeveling dit in de memorie van toelichting te verduidelijken.

Artikel 9

7. In het ontworpen artikel 44*sexies decies* van het decreet van 31 juli 1990 worden de doelstellingen bepaald waarvoor de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt. Erop gewezen dat in de punten 1° tot 7° van die bepaling “het vaststellen van overtredingen op de reisvoorwaarden” niet wordt vermeld als een van de verwerkingsdoeleinden, verklaarde de gemachtigde dat zowel in het ontworpen artikel 44*sexies decies* als in het ontworpen artikel 40/0/5 van het decreet van 26 april 2019 (artikel 34 van het voorontwerp) een bepaling in die zin zou worden toegevoegd.

Hiermee kan worden ingestemd.

Artikel 10

8. Naar luid van artikel 44*septies decies*, 3°, van het decreet van 31 juli 1990 worden de persoonsgegevens verwerkt van de volgende categorie van personen:

“de personen die de volgende handelingen stellen:

- a) de personen die overlast veroorzaken op en rond het voertuig van de Maatschappij;
- b) de personen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
- c) de personen die gevaar veroorzaken;”

Gevraagd naar de noodzakelijkheid van de verwerking van persoonsgegevens ten aanzien van deze categorie van personen gelet op het gegeven dat in de punten 1° en 2° van de ontworpen bepaling reeds wordt voorzien in de verwerking van de persoonsgegevens van personen die een overtreding op de reisvoorwaarden begaan en van de personen die niet beschikken over een geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoersbewijs, verklaarde de gemachtigde:

“[D]e categorieën in punt 1° en 2° omvatten niet noodzakelijk alle personen onder punt 3°. Het is niet altijd even duidelijk of een bepaalde gedraging onder punt 1° of punt 2° valt. Bij sommige gedragingen kan het zijn dat na de vaststelling blijkt dat er geen sprake is van een overtreding op de reisvoorwaarden maar eventueel wel van andere wetgeving zoals onder meer de Wet Private Veiligheid (Lijncontroleurs zijn ook veiligheidsagenten), GAS-wet,... Ook kan het zijn dat deze gedragingen op een andere manier schade berokkenen aan De Lijn. In het eerste geval zal De Lijn die gegevens willen overmaken aan de bevoegde diensten, in het tweede geval zal De Lijn die schade wensen te verhalen op de betrokkenen.”

Om de redenen vermeld in opmerking 6.1 is het aangewezen dit in de memorie van toelichting te verduidelijken.

Hetzelfde geldt voor het ontworpen artikel 40/0/6, 3°, van het decreet van 26 april 2019 (artikel 35 van het voorontwerp).

Artikel 12

9. In de inleidende zin van artikel 12 schrijve men “een negende, tiende en elfde lid” (in plaats van “een negende en tiende lid”).

Artikel 16

10. In het ontworpen artikel 13/2, tweede lid, van het decreet van 3 mei 2013 wordt de regering gemachtigd om het maximum aantal vergunningen te bepalen dat kan worden uitgereikt in het kader van het pilootproject voor het goederenvervoer met brede fietsen en brede fietsaanhangwagens.

Gevraagd naar een verantwoording voor de beperking van het aantal vergunningen in het licht van het vrij verkeer goederen en diensten, verklaarde de gemachtigde:

“De beperking van het aantal vergunningen is te verantwoorden door het feit dat het hier een proefproject betreft dat later geëvalueerd moet worden om te kijken of het algemeen kan uitgerold worden. Vandaar dat er nu nog een beperking op het aantal vergunningen staat (uiteraard mag het aantal vergunningen niet dusdanig beperkt worden dat er geen representatief aantal meer is en er geen objectieve conclusies kunnen getrokken worden uit de proef). Er wordt echter van uit gegaan dat het aantal vergunningsaanvragen eerder beperkt zal zijn, gezien het over een niche gaat.”

Artikel 19

11. In het ontworpen artikel 13/5 van het decreet van 3 mei 2013 wordt de regering gemachtigd om te bepalen dat het Departement Mobiliteit en Openbare Werken op de hoogte moet worden gebracht van het tijdstip en de gevolgde reisweg en de voertuigen van het vervoer, en om de wijze te bepalen waarop dat gebeurt, evenals de eventuele uitzonderingen op die verplichting.

De gemachtigde preciseerde dat het “niet de bedoeling [is] om individueel te gaan tracken, maar eerder om een algemeen beeld te krijgen van waar en wanneer cargobikes gebruikt worden. Omdat de vergunningen ook betrekking hebben op straten/fietspaden die niet binnen het proefproject mogen gebruikt worden (opgelegd door de lokale overheid) is een vorm van geaggregeerde controle (op verzameling van afgelegde trajecten door een vergund bedrijf) belangrijke info voor de evaluatie van het proefproject”.

In die omstandigheden kan worden aangenomen dat de ontworpen regeling geen betrekking heeft op persoonsgegevens en kan de machtiging aan de regering worden aanvaard.

Artikel 23

12. In artikel 23, 1°, van het voorontwerp schrijve men “een ANPR-camera kan” (in plaats van “ANPR-camera kan”).

Artikel 29

13.1. Naar luid van het ontworpen artikel 40/0/1, § 2, 4°, van het decreet van 26 april 2019 kan het controlepersoneel de bestuurders van de voertuigen en vaartuigen van reizigers en derden die de dienstverlening hinderen om hun identiteitskaart vragen. Hieromtrent om toelichting gevraagd verklaarde de gemachtigde dat dit punt al vervat is in de in punt 3° bepaalde mogelijkheid om de betrokkenen om hun identiteitskaart te vragen en om personen die weigeren hun identiteitskaart te tonen of die er geen in hun bezit hebben, tegen te houden tot de komst van de politie, en dat het punt 4° derhalve zou worden weggelaten.

13.2. In het ontworpen artikel 40/0/1, § 2, derde lid, van het decreet van 26 april 2019 wordt de regering gemachtigd om bijkomende maatregelen te bepalen die het controlepersoneel ten aanzien van het publiek en de reizigers mogen nemen met het oog op de vaststelling van inbreuken op de exploitatievoorwaarden.

In zoverre die maatregelen een inmenging in het privéleven zouden inhouden, is het in artikel 22 van de Grondwet opgenomen wettigheidsbeginsel erop van toepassing, en moet een afdoende decretale basis worden gecreëerd voor die inmenging.

Artikel 38

14. Naar luid van het ontworpen artikel 40/0/8, § 1, tweede lid, van het decreet van 26 april 2019 legt de regering de nadere regels vast over, onder meer, de administratieve kosten van de administratieve sanctieprocedure.

Gevraagd wat hiermee wordt bedoeld, verklaarde de gemachtigde:

“Zoals het geval is bij De Lijn (artikel 44ter, §1, tweede lid, van het decreet van 31 juli 1990) kan het hier gaan om kosten die verbonden zijn aan de het voeren van de procedure, bijvoorbeeld de kosten van een aangetekende zending of de kosten die verbonden zijn aan het niet komen opdagen op een hoorzitting, die worden doorgerekend aan de overtreder (zie advies Raad van State 64.292/3. punt 19). Deze bepaling zou ook kunnen worden herschreven als een ‘kan’-bepaling zodat de Vlaamse Regering geen uitvoeringsbesluit moet nemen als het doorrekenen van de administratieve kosten niet als wenselijk wordt geacht.”

Hiermee kan worden ingestemd.

Artikel 43

15. Naar luid van het ontworpen artikel 40/0/13, § 2, vierde lid, van het decreet van 26 april 2019 kan de jeugdrechtbank de sancties opleggen als vermeld in het artikel 29 van het decreet van 15 februari 2019 ‘betreffende het jeugddelinquentierecht’.

Artikel 29, § 2, eerste lid, van het decreet van 15 februari 2019 voorziet in acht sancties, gaande van een berisping tot de plaatsing in een instelling voor gesloten begeleiding voor een periode die kan oplopen tot zeven jaar. Het lijkt twijfelachtig dat een dergelijke sanctie evenredig kan worden geacht met de overtredingen waarin het ontworpen artikel 40/0/8, § 1, eerste lid, van het decreet van 26 april 2019 voorziet. Gelet hierop is het aangewezen dat de decreetgever preciezer bepaalt welke van de sancties waarin artikel 29 van het decreet van 26 april 2019 voorziet kunnen worden opgelegd in de plaats van een administratieve geldboete.

Artikel 44

16. In het ontworpen artikel 40/0/14 van het decreet van 26 april 2019 schrijve men “het (oud) Burgerlijk Wetboek”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH